

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ N5

ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆ ՏՊԱԳՐՎՈՒՄ Է
ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ
ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ՈՐՈՇՄԱՄԲ

**ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ՆՅՈՒԹԵՐԸ**

նվիրված Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն
հռչակման 1700 ամյակին

**МАТЕРИАЛЫ ПЯТОЙ НАУЧНОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ ГАВАРСКОГО
ГОСУДАРСТВЕННОГО УНИВЕРСИТЕТА**
посвящены 1700-летию
провозглашения христианства
как государственной религии в Армении

Գլխավոր խմբագիր՝ պրոֆ. Հ. Խ. ՀԱԿՈԲՅԱՆ:
Խմբագրական կոլեգիա՝ պրոֆ. Ա. Ա. ՄԻՄՈՆՅԱՆ,
դոցենտ՝ Վ. Ժ. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ,
դոցենտ՝ Վ. Լ. ԿԱՏՎԱԼՅԱՆ,
դոցենտ՝ Մ. Պ. ԱՎԱԳՅԱՆ:

Главный редактор: проф. Г. Х. АКОПЯН.
Редакционная коллегия: проф. А. А. СИМОНЯН,
доценты: В. Ж. АЙРАПЕТЯН,
В. Л. КАТВАЛЯН,
М. П. АВАГЯН.

ԳԱՎԱՌ – 2000թ.
ГАВАР – 2000г.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՊՍՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Հակոբյան Հ. Խ.	Հայ եկեղեցին 17-րդ դարում:	3
2.	Հարությունյան Բ. Հ., Հայթյան Ա. Խ.	Դարույնք - Բայազետ (հին և նոր Բայազետի պատմագիտական անցյալը):	14
3.	Հայթյան Ա. Խ.	Արևելյան Հայաստանի ռուսական բնակչության արտագաղթը Կանադա, և Պարսկաստան արտագաղթի փորձերը 1890-1930 թթ.:	24
4.	Հարությունյան Հ. Ս.	Խորհրդային Հայաստանի բնակչությունը 1939-1959թթ.:	31
5.	Պետրոսյան Ա. Ս.	Սևանի ավազանի ձկնորսությունից ստացված եկամուտները (1830-1930-ական թթ.):	35
6.	Պետրոսյան Ա. Ս.	Արևելյան Հայաստանի (առանց Սևանի ավազանի) գետերի ու լճերի ձկնորսությունից ստացված եկամուտները (1830-1930-ական թթ.):	39
7.	Քուրքյան Լ. Ն.	Անձի վարքի հոգեբանական դրդապատճառները: /ռուս./	43
8.	Օհանյան Հ. Հ.	Աշխատանքային դաստիարակության հարցերը 19-րդ դարի գեղարվեստական գրականության էջերում:	46
9.	Ղազարյան Ֆ. Հ.	Բարու և չարի ըմբռնումները և մեկնաբանությունները Ս. Գրքում:	50
10.	Կոտոլյան Թ. Հ.	Կրտսեր դպրոցականի նկարչական ստեղծագործության առանձնահատկությունները:	62
11.	Ղաջոյան Հ. Գ.	Ավետիք Իսահակյանի փիլիսոփայական հայացքների գնահատման շուրջ:	66
ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ			
12.	Բաղիկյան Խ. Գ.	Հրայա Աճառյան /Օննդյան 125 ամյակի առթիվ/:	72
13.	Կատվայան Վ. Լ.	Բայազետի բարբառի շարահյուսական որոշ առանձնահատկությունների մասին:	77
14.	Գրիգորյան Էդ. Ա.	Որոշչային անվանական բնույթի գոյականացած երկանդամ դարձվածքների բառա-քերականական բնութագիրը ռուսերենում և բուլղարերենում: /ռուս./	79
15.	Մկրտչյան Լ. Գ.	Խոսքային վարժություններ «Վարժությունների համակարգ ԳՊՀ-ի ուսանողների բանավոր չպատրաստված մենախոսության զարգացմանը ռուսաց լեզվի պարապմունքներին»: /ռուս./	83
ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ			
16.	Կարապետյան Գ. Ս., Խաչատրյան Հ. Ս.	Բնատարածքի շարժընթացի աշխարհագրական հետազոտությունների և զարգացման միտումի կանխատեսման փորձի մասին:	87

17.	Կարապետյան Գ. Մ., Խաչատրյան Հ. Ս.	Զրաշինական օբյեկտների և հաղորդակցության միջոցների նախագծերի հիմնավորման համար բնատարածքի դինամիկայի կանխատեսման փորձի մասին: /ռուս/	91
18.	Նազարյան Խ. Ե.	Հայաստանի Հանրապետության ձևաձագումնաբանական /մորֆոգենետիկական/ տիպերի դասակարգումը:	95
19.	Նազարյան Խ.Ե.	Հայաստանի Հանրապետության ռելիեֆի ծագումնաբանական /գենետիկական/ և ձևաբանական /մորֆոլոգիական/ տիպերի սխեմա:	101
20.	Թորոսյան Մ. Մ.	ՀՀ էներգախնայողության և տեղական ներուժի օգտագործման խնդիրները:	105
21.	Թորոսյան Մ. Մ., Թորոսյան Ն. Լ.	Հայաստանի կենսաբազմազանության պահպանման տնտեսական և իրավական հիմնախնդիրները:	111
22.	Ասրյան Ա. Մ.	Զբոսաշրջության զարգացման տնտեսական ցուցանիշները, զբոսաշրջության դրական և բացասական հետևանքները:	115
23.	Ասրյան Ա. Մ.	Զբոսաշրջության /տուրիզմի/ էությունը, ձևերն ու տեսակները:	119

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

24.	Խլղաթյան Ի. Ե.	Մեփականության իրավունքի տնտեսագիտական տեսությունը:	126
25.	Գարաբյան Գ. Գ.	ՀՀ առևտրային բանկերի հաշվեկշռային ցուցանիշները և դրանց վերլուծությունը:	134
26.	Գարաբյան Գ. Գ., Մարտիրոսյան Ա. Ռ.	ՀՀ պետական կարճաժամկետ պարտատոմսերի շուկայի զարգացման առանձնահատկությունները:	140
27.	Առաքելյան Կ. Ա.	Արտադրանքի որակի բարելավման տնտեսական արդյունավետությունը:	145
28.	Թորոսյան Մ. Մ.	Բանկային ռիսկերի գնահատման մեթոդների ընդհանուր բնութագիրը:	148
29.	Զաքոյան Հ. Ս.	Համայնքային բյուջեների թերկատարումների պատճառները և դրանք հաղթահարելու հնարավոր ուղիները ՀՀ-ում:	152
30.	Պարսամյան Զ. Գ.	Մպառողական պահանջարկի կանխատեսման մեթոդների մասին:	156
31.	Ամիրխանյան Ս. Գ.	Դոտացիայի դերը միջբյուջետային փոխհարաբերություններում և դրա կատարելագործման ուղիները:	158
32.	Մարտիրոսյան Ա. Ռ.	Բյուջեի դեֆեկտը և նրա վերացման ուղիները:	162
33.	Մովսեսյան Դ. Մ.	Հողօգտագործման ներկա վիճակը և ծխախոտագործության զարգացման հեռանկարները Գեղարքունիքի մարզում:	168
34.	Բազոյան Ս. Ս.	Հարկաբյուջետային քաղաքականությունը անցումային շրջանում:	172

35.	Շահինյան Վ. Է.	ՀՀ դրամավարկային քաղաքականությունը և տոկոսադրույքային քաղաքականությանն անցնելու ուղիները:	177
-----	----------------	---	-----

ՖԻԶԻԿԱ – ՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

36.	Հայրապետյան Վ.Ժ.	Անիզոտրոպ բազմաերիթային լիսեռների ոլորման ժամանակ լարումների կոնցենտրացիայի գործակիցների հետազոտությունը: /ռուս./	181
37.	Հարությունյան Ռ.Ա., Հայրապետյան Վ.Ժ., Այրումովա Մ.Ռ.	Կորագծային կողմով մասնակի ամրակցված ուղղագծային օրթոտրոպ սեկտորի հարթ դեֆորմացիան: /ռուս./	186
38.	Հարությունյան Ռ.Ա.	Անվերջ համակարգի լուծման ասսիմպտոտիկայի հետազոտությունը: /ռուս./	191
39.	Огаснесян А. Т.	Критерии контроля идентичности действующих электромагнитных сил при замене натурных испытаний магнитоуправляемых контактов на эквивалентные.	195
40.	Հակոբյան Մ.Զ.	Հիվանդի արյան մեջ շաքարի պարունակության կարգավորման համակարգի մաթեմատիկական մոդելի մշակումը արհեստական ինսուլին օգտագործելու ժամանակ:	199
41.	Աֆրիկյան Տ.Հ.	Իրանի և ալմաստակիր շերտի հաջորդական արտամղմամբ հղկասկավառակների պատրաստման տեխնոլոգիան: /ռուս./	202
42.	Հովհաննիսյան Ա.Պ.	Մետաղների խտության կախվածությունը ատոմական կշռից:	205

ԿԵՆՍԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

43.	Միմոնյան Լ.Ա., Միմոնյան Ա.Ա., Բատիկյան Ի.Հ.	Էներգետիկ փոխանակության փոփոխությունների բնույթը առնետների հյուսվածքներում փորձարարական միոկարդիտի դեպքում: /ռուս./	207
44.	Անջեյան Բ.Հ.	Պոստիցիդները և երեխաների առողջությունը: /ռուս./	215
45.	Անջեյան Բ.Հ.	Ուսանողների բժշկա-հիգիենիկ պատրաստվածության մասին պետհամալսարանում: /ռուս./	217
46.	Ավագյան Մ.Պ.	Մևանա լճի ավազանի հողագոյացման ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները:	221
47.	Ավագյան Մ.Պ.	Գավառի տարածաշրջանի անջրդի վարելահողերի մելիորատիվ վիճակը և այն պայմանավորող հիմնական գործոնները:	233
48.	Բադոյան Ս.Վ., Բադոյան Ա.Ս., Հարությունյան Ս.	Ֆոսֆորի դերը երկրագործության մեջ:	238

49.	Արծրունի Վ.Ժ.	Նեղոսյան կապույտը որպես նոր ռեազենտ թալիումի էքստրակցիոն ֆլուորիմետրիկ որոշման համար օքսիդային, մանգանային հանքերում: /ռուս./	244
ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ			
50.	Ասլիյան Ն.Ա.	Իրավագիտակցություն. հասկացությունը, էությունը, կառուցվածքը: /ռուս./	246
51.	Հակոբյան Հր.Հ.	Միջազգային պայմանագրերը որպես Հայաստանի Հանրապետության իրավական համակարգի մաս:	260
52.	Հակոբյան Ռ.Խ.	Չեզարե Բեկկարիան հանցագործության և պատժի մասին:	268
53.	Մինասյան Կ.Ա.	Անհրաժեշտ է հիմնովին բարեփոխել կենսաթոշակային օրենսդրությունը:	272
54.	Խաչատրյան Ա.Հ.	Մահմանադրական պատասխանատվության ինստիտուտի ներդրման անհրաժեշտությունը «Տնտեսական սահմանադրության» սոցիալ-քաղաքական գործունային համակարգում:	279
55.	Խաչատրյան Ա.Հ.	Ֆեդերացիայի զարգացման հնարավոր ուղղությունները «Տնտեսական սահմանադրության» գործունեության շրջանակներում: /ռուս./	283
56.	Նազարյան Մ.Ա.	Հայաստանի Հանրապետության դատախազության կազմակերպման ու գործունեության իրավական հիմքերը:	287
57.	Ռաֆայելյան Վ.	Իշխանությունների տարանջատման սկզբունքի ամրագրումը Հայաստանի Հանրապետության 1995թ. սահմանադրությամբ:	291
58.	Սանոյան Ա. Գ.	Համաշխարհային իրավակարգի հասկացությունը՝ բովանդակությունը, ձևավորման հիմքերը, առանձնահատկությունները, սկզբունքները, երաշխիքները: /ռուս./	303
59.	Հարությունյան Վ.Ս.	«Դասական» միջազգային իրավունքի վերակառուցման հիմնական ասպեկտները և նրա կառուցվածքի զարգացումն անցումային շրջանում:	312
60.	Հարությունյան Վ.Ս.	Միջազգային անվտանգության իրավունքը արդի միջազգային իրավունքի առաջատար ճյուղն է:	318
61.	Առուստամյան Ռ.Ս.	ՌԴ նախագահի կարգավիճակի սահմանադրական առանձնահատկությունները: /ռուս./	324
62.	Առուստամյան Ռ.Ս.	1993թ. ՌԴ սահմանադրության հիմնական գծերը և առանձնահատկությունները: /ռուս./	331
63.	Հովհաննիսյան Լ.Ռ.	ՀՀ գերագույն խորհրդի միջազգային գործունեությունը և միջազգային կապերը /1991-1995թթ./: /ռուս./	338